

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. V. Defensio Canonum, qui eos excommunicant, quos Magdeburg.
volunt non esse excommunicandos: & quomodò conuincantur errare in eo,
& facere Apostolum sibi repugnantem: & quomodò non sint leuia, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

tebat, quod non probârunt: neq; probare conati sunt. Item Græci 40. diebus ieiunant, exceptis Dominicis: sabbatis enim ieiunant, quatenus à carne abstinent. Quod quidem pro ieiunio sabbati in quadragesima relictum & traditum est illis, quod Ioannes Damascenus, in epistola de ieiunijs ad Comeram, ieiunium inchoatum vocat, siue imperfectum. quatenus enim sapius prandent, non ieiunant. sic etiam ait Zonaras Græcorum canonum interpret, licere Græcis, sabbatis ieiunare *ἡ ἑπομένη ἡμέρα*, id est, quandò est sabbatum ex numero dierum, in quibus ieiunare præcipitur. Hanc consuetudinem habent illæ ecclesiæ, sicut eis à principio, vt illis conueniebat, traditum est. Apud illos igitur sub affirmatione canonis est, debere 40. diebus ieiunare, in quibus ponitur ieiunium inchoatum, siue imperfectum sabbati: sub negatione verò, non ieiunare Dominico die: neque sabbato integrè, quorum vtrunq; verum est. Ergò non præcipiunt Canones isti pugnantia. Cùm enim quod sub affirmatione est, & quod sub negatione, opposita sunt, necesse est tunc alterutrum eorum esse verum, & alterum falsum. Aut si hæc Magd. vera non putabant, debebant saltem probare falsa esse vtraq;, vel alterum: sed neutrum conati sunt, quia non potuerunt.

Defensio Canonum, qui eos excommunicant, quos Magdeburg. volunt non esse excommunicandos: & quomodo conuincantur errare in eo, & facere Apostolum sibi repugnantem: & quomodo non sint leuia, vt Magdeburg. falso putant, quæ in Canonibus Apostolorum pœna excommunicationis sancita sunt, vt illud, non abstinere à sanguine & suffocato. item ieiunare die Dominico, & die sabbati in ecclesia Orientalis, & non ieiunare quadragesima, & vasa sacra ad profanos vsus adhibere. Cap. 5.

Teriò (inquiunt) multum Canones apertum vsum clauium præcipiunt: nam eos, qui scientes susceperunt excommunicatos, excommunicare iubet Canon 13. Laicos suffocato vescentes excommunicare iubet Canon 62. Propter ieiunia die Dominico obseruata deponit clericos, & excommunicat laicos Canon 65. Non ieiunantem quadragesima paschæ excommunicat Canon 58. Vasa sacra in profanos vsus assumpta excommunicat Canon 72.]

Deindè subiiciunt causam, cur hos Canones à se notatos non approbent, quia ob huiusmodi, inquiunt, tam leues res excommunicatione vsi, siue abusi potiùs, Apostoli nunquam leguntur. Immo Paulus (aiunt) recitat Catalogum excommunicandorum 1. Cor. c. 5. Verum in eo huiusmodi peccatores non adnotantur.]

Hæc Magd. Respondete ergò mihi Magd. si putatis texuisse hîc Apostolû Catalogum excommunicandorum omnium, cur in his nõ numerauit blasphemus? aut, si blasphemus secundum vos nõ est excommunicandus, quia nõ est in hoc Catalogo, cur idè Apostolus (1. Ti. 1.) Hymenæû & Alexandrû, quia

Ratio Magd.
refellitur, sci
licet nõ texu
isse Paulum
catalogum

qui blasphemauerant, excommunicauit? an fortè dicetis, eum, qui fornicator est, aut avarus, aut malédicus, aut ebriosus, aut fur, simul esse blasphemum? non ità deliri eritis, vt hoc dicatis: cùm quotidie inter vestros, videre possitis libidini deditos, & vino & maledicentiæ, & aliena tollere, parcere tamen eos blasphemij in Deum. An verò Hymenæum & Philetum inter idolis seruientes referendos esse putabitis? ne id quidem necesse est. Non enim quicumque fidem amittit, necesse est, vt idololatra fiat: nisi existimatis omnes hæreticos, cultores esse idolorum. Quod verò genus blasphemie esset istorum, non explicauit Paulus, quia ad eum scribebat (inquit Theodoretus) qui non ignorabat. fortassis exijs fuisse videatur, qui conscientia morsum & accusationem non ferentes, nè metu futuri supplicij torqueantur, in blasphemiam negandi prouidentiam Dei, aut iudicium futurum, incidunt. Ità enim Theodoretus & Theophylactus intellexisse videntur id, quod Paulus hoc loco de conscientia bona dixit, Quam quidam repellentes, circa fidem naufragauerunt. Deindè in 4. libro Clementis Romani de constitutionibus Apostolorum ca. 6. & 8. inter eos, à quibus Apostolica constitutio iubet non accipere oblatiões, nempe excommunicatis, punit eos, qui famulos suos durè tractat & inhumanè, id est, verberibus aut fame afficiunt, & crudeli seruitute premunt. Item eos, qui iniquas causas publicè defendunt, & iniuriæ patrociniū suscipiunt: item homicidas, insidiatores, & alios huiusmodi, nè omnes enumerem. at isti non sunt in Catalogo Pauli. An fortè leuia crimina sunt ista, & excommunicatione indigna? Præterea cùm Apostolus ait 1. Tim. 3. Hæreticum hominem post vnam & secundam correptionem deuita, sciens quia subuersus est, qui eiusmodi est: & delinquit, cùm sit proprio iudicio condemnatus? an non iubet hic hæreticos excommunicare? Quis hoc negare audeat? at non sunt hæretici in isto Catalogo. Ergò secundum Magd. non sunt excommunicandi: & Apostolum faciunt secum discrepantem: & vt in eo sit, Est, & Non. Rursus in epistola ad Tit. c. 1. loquens in eos, qui adulterina & corrupta quædam dogmata tradebant: Sunt enim (inquit) multi inobedientes, vaniloqui, & seductores, maxime qui de circuncisione sunt, quos oportet redargui, qui vniuersas domos subuertunt, docentes quæ non oportet turpis lucri gratia. Deindè subiungit: Quam ob causam increpa illos durè, vt sani sint in fide: excommunicare iubet istos. hoc enim significare, ἐπιτιμᾶν ἀποκόμωσ, id est, increpare vel punire abscindendo ceu membrū tabefactum, intelligitur ex lib. 2. de constitutionibus Apostolorū, vbi excommunicare iubet Apostolica cōstitutio, cùm opus est, his verbis vtens, κρινε ἀποκόμωσ, καὶ τῆ μαχαίρα τοῦ κυρίου παραδῶσθαι, id est, iudica abscindendo, & trades gladio ignis. sic enim vocat excōmunicationem. Et paulò post, adhuc clariùs, ἔκοψον τὸ διασπινθίριον, id est, abscinde, siue amputa membrum putrescens. At isti, quos hoc loco Apostolus excommunicare iubet, non sunt in illo Catalogo. Non enim hos notat, q̄ essent fornicatores, aut malédici, aut ebriosi, aut idolis seruientes, aut rapaces, aut

omnium excommunicatorum.

I.

II.

Tom. I. con. 75.

Alij excōmunicati ex Clemente præter eos qui sunt in catalogo Pauli.

III.

III.

Increpare dure, apud Paulum excōmunicare interprespretandum.

V. ex simili
Pauli loco.

VI.

An leuia sint,
que ab Apo-
stolis pœna
excommuni-
cationis san-
cita sunt: &
primum, vesci
suffocato.

fures, aut auari. Etsi enim turpis lucri gratia docebant, non tamen excommunicare eos iubet propter turpe lucrum, sed propter falsam doctrinam, quam tradebant. At falsam doctrinam tradentes, non sunt in Catalogo. Non igitur debuit Apostolus, secundum Magdeb. iubere eos excommunicare, ne sibi ipse contradiceret. Adhæc cum Apostolus capite proximo sequenti, id est, in c. 6. epistolæ ad Corinth. dicit, An nescitis, quia iniqui regnum Dei non possidebunt? & deinde nominans iniquos, subiugit: Nolite errare, neque fornicarij, nec idolis seruietes, nec adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures, nec auari, nec ebriosi, neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt. An dicturi sunt Magdeb. texuisse hinc Apostolum Catalogum eorum, qui damnandi sunt? ita vt vel non sint alij iniqui, vel cæteri iniqui ingressuri sint in regnum cælorum? quod si hinc non est positus totus Catalogus iniquorum, nec enim opus erat, cur non hoc ipsum dicendum sit in Catalogo excommunicandorum non esse scilicet positum totum Catalogum, nec enim opus fuisse. Immo, vt semel hunc locum finiam, satis hoc ipsum idem Apostolus significauit, cum in eodem loco post illum Catalogum subiungit, cum huiusmodi neque cibum sumere. non dixit, cum his, vt quidem dicendum esse videbatur, si totum Catalogum excommunicandorum, nullo prætermisso, descripsisset: sed dixit, cum eiusmodi, id est, cum his, & cum ijs, qui tales erunt, quales hi sunt. Itane tam heberes & tardi sunt Magdeb. vt hoc intelligere non potuerint? aut ipsi cæteros tam tardos esse existimauerunt, vt eos sic fallere posse confiderent? Iam quod leuia esse ista dicunt, quibus excommunicationis pœna canonibus Apostolorum decernitur, satis in eo demonstrant, non intelligere, quam vim habeant ista, id est, cur veter Canon Apostolicus vesci suffocato, ieiunare die Dominico: & reliqua. Etenim si leue est, vesci suffocato, de re ergo leui factum est decretum Apostolorum Act. 15. & rursus, Si de re leui factum est, quem ad modum Apostoli ipsi hoc inter necessaria posuerunt? Sic enim ad eos, qui ex gentibus conuersi erant ad fidem, scripserunt: Visum est, nihil vltra imponere vobis oneris, quam hæc necessaria, vt abstinatis vos ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato, & fornicatione. Cur, si leue erat, vesci suffocato, non distinxerunt à fornicatione, quæ graue crimen est, & necessarium ad vitandum? Immo fornicationem cum illis tribus coniunxerunt, non quidem vt leuibus, sed vt grauioribus, quatenus scilicet ad contaminationes idolorum, siue idololatriam pertinent. Hac enim ratione prohibuisse ista tunc Apostolos, auctores sunt, ne more Magdeburgensium sine testibus loquamur, Tertullianus in apologetico, Cyrillus Hierosolymitanus in Catechesi 4. Iustinus martyr in quest. 45. Gregorius Niziæzenus in sermone in sanctum Pascha, & Origenes lib. 8. contra Celsum. Quod si adhuc contendant Magdeb. leue esse, suffocato vesci, quod tamen sancti Apostoli excommunicationis pœna veterunt, & Synodus Gangrænsis sanctos Apostolos secuta, crimē dānatione dignū Canone secūdo iudicauit, interpretetur

tur nobis verbum, necessarij, in decreto Apostolorum. Scit enim scriptura sancta distinctionem facere eorum, quæ necessaria sunt, & quæ necessaria non sunt, tamen non sint prætermittenda. Vt cum apud Matth. c. 23. Dominus exprobrat Iudæis, quod decimarent mentham & anethum: Et reliquistis (inquit) quæ grauiora sunt legis, iudicium, & misericordiam, & fidem: illa enim erant necessaria. Sic Apostoli necessaria in Actis Apostolorum vocant, non quæ oporteret non omittere, quasi leuiora, vt Magdeb. volūt, sed quæ omnino oportebat facere, vt necessaria. Quod si necessarium erat, non vesci suffocato, quod propter sanguinem retentum immolatitium erat, & vt ait Origenes, cibus dæmonum esse asserbatur, vt erat quoque necessarium, non vesci idolo thyto & sanguine, quatenus hæc omnia ad idolorum item culturam pertinebant: hac enim ratione lex quoque Moysis eadem prohibebat: an non erat consequens & par, vt qui parere nollet, excommunicaretur? Quare, cum hunc Canonem Magdeb. repræhendunt, decretum Apostolorum in Actis simul nescientes repræhendunt. Idcirco enim vesci suffocato iuste decernebatur excommunicatio, quia necessarium erat non vesci eo, vt Apostolico decreto tunc sancitum est ijs, qui ex gentibus conuersi erant, quibus erat inter gentes habitandum, apud quas vbiq̄ erant omnia plena idololatria: vbiq̄ erant immolatitia sanguis & suffocatum propter sanguinem retentum: immo magna pars victus humani dæmonibus dedicata, vt ait Magnetes author antiquissimus lib. 3. apologetico contra Theosthenem: alia enim (inquit) macabantur spiritibus aërijs, alia terrenis, alia subterraneis. spiritibus aërijs immolabantur volucres: *ἰπιχθονία*, id est, terrenis quadrupes nigri, quia fit terra natura nigra: *ὑποχθονία*, id est, subterraneis item quadrupes nigri in scrobibus, siue foueis. Hactenus Magnetes. Puto victimas istas, quæ in scrobibus defossæ immolabantur, ad suffocata pertinuisse. Canon igitur suffocatum immolatitium prohibebat, quod Canon vocat comedere carnem in sanguine animæ eius, id est, nec, qui comederent, socij dæmoniorum efficerentur, sicut Apostolus in Epistola ad Corinth. priore ait. Hac enim ratione excepta, licebit vesci & sanguine, & suffocato, & idolo thyto, si ad capiendum alimentum commoda sint, & non obstat scandalum: aut si consuetudo in naturam quandam, vt fieri solet, iam conuersa non abhorreat, vt quidem à multis suffocatis abhorret, licet non omnibus: vt si quis gallinam strangulet, quo tenerior fiat suffocando, vt ars coquorum docet. Captum quoque à bestijs, & morticinum, ad idolorum cultum, pertinebant: hoc propter sanguinem retentum, illud propter bestias, quas gentes pro dijs colebant. Vnde Hesychius Hierosolymitanus, eruditissimus, & verus author in Comment. Leuit. c. 22. per morticinum (inquit) & à bestijs captorum prohibitionem non oportere participes fieri mensæ dæmoniorum præcipit. Et subiungit: In his enim sunt verè morticina, & à bestijs capta. Sed de suffocato & sanguine si quis plura requirit hoc loco, legat, quæ in explanationibus

*Act. 15.
Apostolici decreti & canonis eadem ratio.*

*1. Cor. c. 10.
Quando sanguine, & suffocato, atque idolo thyto vesci liceat, & quando non.*

2. Ieiunare die
Dominico.

Ieiunare enim
quando &
quomodo li-
ceat.

3. Laicis qua-
dragesima pas-
chæ non iei-
unare.

4. Vasa sacra
in vsus pro-
phanos assu-
mere.
Dan. 5.

Matth. 12.
Agg. 1.

nibus apologeticis librorum Clementis Rom. de constitutionibus Apo-
stolorum copiosius de re hac scripsimus, nè eadem hîc repetamus. Perga-
mus respondere ad alia quæ sequuntur, quæ inter leuia quoquè & indigna
excommunicatione referunt Magdeb. vt obseruare ieiunium die Domini-
co. Nec hîc intellexerunt, quorsum spectet festiua agitatio Dominici diei:
spectat enim ad culturam sanctæ resurrectionis Domini. Quam quidem
qui ieiunando vituperare studet, & eis, qui Dominico die ob hanc causam
resurrectionis non ieiunant, hoc ipsum exprobrare vult ieiunando, hic
Christi interfector à beato Ignatio in Epistola ad Philippen. vocatur. Qui
enim resurrectionem Christi non honorare vult, quid aliud agit, quàm eū
iterum, quantum in se est, crucifigere? alioqui *ἡ ἀποκρίσις*, id est, vt quis ieiu-
nio & oratione carnem spiritui subijciat, licet omnibus diebus per vniuer-
sam vitam ieiunare: sicut sancti patres tradiderunt, vt S. Epiphanius in ex-
trema parte lib. 3. tomi 2. & S. Hieronymus in Epistola ad Liciniū testatur,
vt alios nunc taceam. Leue item putant, & excommunicatione indignum,
non ieiunare laicum Quadragesima paschæ. Nec hîc intelligunt Magdeb.
quid Quadragesima representet & efficiat, neque quorsum spectet, alioqui
non leue esse putarent. Est enim, vt ait Gregorius Theologus in sermone
de sancto baptismo, purgatio nostra, & ad communionem Corporis Do-
mini nostri præparatio: & vt Apostolica constitutio in lib. 5. Clementis
Romani ait, continet in se memoriam & imitationem vitæ Christi, & legis
Euangelicæ. An leue est, hæc omnia contemnere? quæ quidem is contemne-
re videtur, qui, cum possit, & debeat ieiunare, ieiunium 40. dierum, quod
Sancti Apostoli nobis tradiderunt, repudiat, vt ventri seruiat. Cur verò idē
Canon clericos, non tunc ieiunantes, deponat, sed non excommunicet, vt
quidem laicos excommunicat, dicam paulò post, quod isti quoquè boni
doctores Magdeburgenses ignorant.

Postremò, quòd vasa sacra in profanos vsus assumere, inter leuia quoquè
retulerunt, vt Canonem 80. qui istos excommunicat, Apostolorum esse
negarent: miror vehementer, non didicisse Magdeburgenses aut ex inter-
pretatione Danielis prophetæ, aut ex supplicio Baltasaris regis Babylonix,
vtrum leue, an graue sit, sacra vasa ad prophanos vsus transferre. Nisi for-
tè existimant, magis sacra & religiosa fuisse vasa templi Salomonis, quàm
sint templi eius, qui dixit, Plus quàm Salomon, hic: & Aggeum prophe-
tam, immò Dominum, fefellisse nos, cum dicit, Magna erit gloria domus
istius nouissimæ, quàm primæ, dicit Dominus exercituum. O miseros Ger-
manos, qui tales magistros habetis, quibus vlla in re credendum esse pute-
tis, cum eos videatis, passim tam absona & absurda atque impia dicere,
scripturam, & omnis rationis, omnisq; religionis oblitos.

*Defensio Canonis Apostolorum, tempus præscribentis agenti pœnitenti-
am, & de exemplis in scriptura sancta, eiusmodi præscriptionis temporum
ad*